

[Jørgen Jensen.]

Mit parti vil selvsagt med glæde deltage i sådanne parlamentariske overvejelser, og jeg tror, at vi nok kan finde en rigtig form derfor.

Til slut skal jeg, hvad angår den konkrete sag, som har givet anledning til forespørgslen, kun sige, at forslaget om at stille 100 mill. kr. til rådighed for landbrugets dispositionsfond var et led i den stabiliseringspolitik, som regeringen ønsker ført. Landbruget har ganske utvivlsomt haft ret til at få sine stigende omkostninger dækket ved en forhøjelse af hjemmemarkedspriserne. For at medvirke til, at den indtrufne prisstabilisering kunne fortsætte, foretrak regeringen at øge bevillingen til dispositionsfonden i stedet for at lade fødevarerpriserne stige. Mit parti synes, at dette er en fornuftig politik at føre i den givne situation.

Ib Thyregod: Således som dette spørgsmål er rejst fra forespørgernes side, angår problemet, vi behandler her i dag, i virkeligheden spørgsmålet om, hvorvidt den fremgangsmåde, som finansudvalget har anvendt, og som regeringen har anvendt i forbindelse med denne bevilling til landbruget, er forfatningsstridig.

Hr. Aksel Larsen har, særlig for så vidt angår den ene post på denne bevilling, nemlig de 100 mill. kr. til dispositionsfonden, rejst spørgsmålet, om bevillingen af dette beløb er grundlovsstridig, når situationen er den, at det er finansudvalget alene, der har truffet afgørelsen. Et tilsvarende spørgsmål er, så vidt jeg har forstået, ikke rejst med hensyn til bevillingen på de 25 mill. kr.

Må jeg først sige om dette spørgsmål, at der er her tale om en helt naturlig og helt rimelig bevilling. Baggrunden er, som det har været nævnt, at landbrugsorganisationerne under forhandlinger med regeringen har givet afkald på at stille krav om prisforhøjelser på hjemmemarkedet i tiden indtil 1. marts 1969. I forbindelse hermed blev der truffet aftale om, at statskassen til landbruget skulle udrede et beløb, som blev fastsat til de omtalte 125 mill. kr., med 100 mill. kr. til dispositionsfonden og 25 mill. kr. som tilskud i medfør af lov af 6. juni 1968. Det er denne aftale, som er truffet mellem regeringen og landbrugs-

organisationerne, som danner grundlaget for henvendelsen til finansudvalget om spørgsmålet. Det er en helt naturlig og rimelig baggrund, der foreligger for denne ansøgning.

Det spørgsmål, som først og fremmest er rejst, er imidlertid det principielle, nemlig spørgsmålet, om grundlovens § 46, stk. 2, bestemmelsen om, at ingen udgift må afholdes uden hjemmel i en af folketinget vedtaget finanslov eller en af folketinget vedtaget tillægsbevillingslov eller midlertidig bevillingslov, forhindrer, at finansudvalget gennemfører en sådan disposition, en sådan vedtagelse.

Jeg må her gøre gældende, at grundloven, således som jeg skal komme tilbage til det, er blevet ændret gennem en sædvaneret, så den faktisk har fået en tilføjelse om, at det dog kan ske med finansudvalgets samtykke, og jeg har forstået på hr. Aksel Larsens bemærkninger, at han i og for sig også er enig i, at der findes en sådan forfatningsretlig sædvane, men der er forskellige momenter i forbindelse med denne sag, som han særlig har fæstnet sig ved.

Et enkelt moment blev fremdraget, nemlig dette, at bevillingen var givet, mens folketinget ikke var inde, og ikke mens folketinget var samlet. Jeg tror imidlertid, man må sige, at hvis man gennemgår, hvad der foreligger om dette spørgsmål — og her tænker jeg ikke alene på den statsretlige teori, men også på udtalelser i folketinget — så vil man intetsteds finde, at der er opstillet nogen sondring med hensyn til finansudvalgets virksomhed, eftersom den foregår, mens folketinget er inde, eller den foregår under folketingets ferie. Fra den statsretlige teori kan jeg henviser til for det første professor Alf Ross' bog om statsforfatningsret, 2. bind, side 828, hvor han udtrykkeligt siger, at grundlovens § 46, 2. stk., er ved sædvane ændret, som om den havde tilføjelsen: „medmindre folketingets finansudvalg har givet sit samtykke“. Efter en lang gennemgang af disse spørgsmål når han til den konklusion, at en sådan tilføjelse rent faktisk er sket som sædvaneret. Ganske det samme siger professor Poul Andersen i Dansk Statsforfatningsret, side 386, hvor han skriver, at det er ingenlunde blot påtrængende, uforudsete udgifter, der kan afholdes på denne måde; men snart